

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia2013 r.

w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej²⁾

Na podstawie art. 248 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w przepisach rozporządzenia jest mowa o zakładzie o zwiększonym ryzyku albo zakładzie o dużym ryzyku, należy przez to rozumieć zakład o zwiększonym ryzyku albo zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

2. Do zakładu o zwiększonym ryzyku zalicza się zakład, w którym występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych w ilości równej lub większej niż określone w załączniku do rozporządzenia, w tabeli 1 lub 2 w kolumnie "Ilość substancji niebezpiecznej decydująca o zaliczeniu do zakładu o zwiększonym ryzyku".

3. Do zakładu o dużym ryzyku zalicza się zakład, w którym występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych w ilości równej lub większej niż określona w załączniku do rozporządzenia, w tabeli 1 lub 2 w kolumnie "Ilość substancji niebezpiecznej decydująca o zaliczeniu do zakładu o dużym ryzyku".

§ 2. 1. Nazwy, oznaczenia numeryczne i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku, określa tabela 1 załącznika do rozporządzenia.

2. Kategorie substancji niebezpiecznych oraz ilości substancji niebezpiecznych, niewymienionych w tabeli 1 załącznika do rozporządzenia, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku, określa tabela 2 załącznika do rozporządzenia.

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 248, poz. 1478).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia stanowią wdrożenie postanowień dyrektywy Rady 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.1997 r., str. 13), zmienione przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2003/105/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. UE L 345 z 31.12.2003 r., str. 97), a ponadto wdrażają art. 30 postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012 r., str. 1).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz. 1657 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 63, poz. 322, Nr 94, poz. 551, Nr 99, poz. 569, Nr 122, poz. 695, Nr 152, poz. 897, Nr 178, poz. 1060 i Nr 224, poz. 1341 oraz z 2012 r. poz. 460.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535, z późn. zm.)⁴⁾.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 lutego 2014 r.

Minister Gospodarki

W porozumieniu:

Minister Środowiska

Minister Zdrowia

Minister Spraw Wewnętrznych

RODNOŚĆ POD WZGLĘDEM
CENNYM I REDAKCYJNYM

DYREKTOR
Departamentu Prawnego

20.11.2012.
Monika Studzińska
radca prawny

⁴⁾ Zmiany do niniejszego rozporządzenia zostały wprowadzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 30, poz. 208).

ZALĄCZNIK**NAZWY, OZNACZENIA NUMERYCZNE, KRYTERIA KWALIFIKOWANIA, KATEGORIE I ILOŚCI SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH, KTÓRYCH ZNAJDOWANIE SIĘ W ZAKŁADZIE DECYDUJE O ZALICZENIU GO DO ZAKŁADU O ZWIĘKSZONYM RYZYKU ALBO ZAKŁADU O DUŻYM RYZYKU**

1. Ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku, należy odnosić zarówno do warunków normalnej pracy zakładu, jak i takich, w których przewiduje się możliwość wystąpienia substancji niebezpiecznej, w szczególności podczas awarii przemysłowej.

1.1. Substancje niebezpieczne znajdujące się w zakładzie tylko w ilościach równych bądź mniejszych niż 2 % podanych wartości progowych nie powinny być uwzględniane przy obliczaniu ilości całkowitej, jeżeli ich lokalizacja w zakładzie zapewnia, że nie staną się przyczyną poważnej awarii w jakimkolwiek miejscu zakładu.

2. W przypadku gdy znajdujące się w zakładzie poszczególne substancje niebezpieczne nie występują w ilościach wyższych lub równych odpowiednim ilościom określonym w kolumnie 4 lub 5 tabeli 1 lub odpowiednim ilościom określonym w kolumnie 2 lub 3 tabeli 2, podczas próby zaliczenia zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku powinna być zastosowana poniższa zasada sumowania.

2.1. Zaliczenie zakładu do zakładu o dużym ryzyku następuje wtedy, jeżeli suma

$$q_1/Q_{D1} + q_2/Q_{D2} + q_3/Q_{D3} + q_4/Q_{D4} + \dots + q_x/Q_{Dx}$$

jest większa lub równa 1, gdzie poszczególne symbole oznaczają:

q_x - ilości substancji niebezpiecznych (lub kategorii substancji niebezpiecznych) odpowiadających tabeli 1 lub 2,

Q_{Dx} - odpowiednie ilości określone w kolumnie 5 tabeli 1 lub ilości określone w kolumnie 3 tabeli 2.

2.2. Zaliczenie zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku następuje wtedy, jeżeli suma

$$q_1/Q_{Z1} + q_2/Q_{Z2} + q_3/Q_{Z3} + q_4/Q_{Z4} + \dots + q_x/Q_{Zx}$$

jest większa lub równa 1, gdzie poszczególne symbole oznaczają:

q_x - ilości substancji niebezpiecznych (lub kategorii substancji niebezpiecznych) odpowiadających tabeli 1 lub 2,

Q_{Zx} - odpowiednie ilości określone w kolumnie 4 tabeli 1 lub ilości określone w kolumnie 2 tabeli 2.

2.3. Zasada sumowania powinna mieć zastosowanie dla oceny ogólnych zagrożeń związanych z: toksycznością, palnością i ekotoksycznością substancji niebezpiecznych. Z tego względu stosuje się trzykrotnie:

a) dla sumowania substancji i preparatów wymienionych w tabeli 1 i sklasyfikowanych jako toksyczne lub bardzo toksyczne, razem z substancjami i preparatami spełniającymi warunki dla kategorii 1 lub 2,

b) dla sumowania substancji i preparatów wymienionych w tabeli 1 i sklasyfikowanych jako utleniające, wybuchowe, łatwo palne, wysoce łatwo palne lub skrajnie łatwo palne, razem z substancjami i preparatami spełniającymi warunki dla kategorii 3, 4, 5, 6, 7a, 7b lub 8,

c) dla sumowania substancji i preparatów spełniających warunki dla kategorii 9 (R50) lub 9 (R51/53).

Zaliczenie zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o dużym ryzyku następuje, jeżeli którakolwiek z sum uzyskanych w sposób określony w lit. a), b) lub c) jest większa lub równa 1.

3. Substancje niebezpieczne niewymienione w tabeli 1 powinny być klasyfikowane w sposób określony w odrębnych przepisach dotyczących kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.

3.1. W odniesieniu do substancji o właściwościach pozwalających na zaklasyfikowanie ich do więcej niż jednej kategorii należy zastosować najniższą ilość odpowiadającą jednej z kategorii określoną w kolumnie 2 lub 3 tabeli 2. Jednakże, w celu zastosowania zasady sumowania określonej w pkt 2, powinna być stosowana ilość odpowiadająca danej klasyfikacji (grupie sumowania).

4. Gazem jest każda substancja, której ciśnienie absolutne pary w temperaturze 20 °C jest równe lub większe niż 101,3 kPa.

4.1. Ciecżą jest każda substancja, która nie została określona jako gaz i która w temperaturze 20 °C i przy normalnym ciśnieniu 101,3 kPa nie znajduje się w stanie stałym.

Tabela 1. Określone substancje niebezpieczne

Lp.	Substancje lub grupy substancji	Numer CAS (Chemical Abstract Service)	Ilość substancji niebezpiecznej decydująca o zaliczeniu do zakładu o:	
			zwiększonym ryzyku [Mg]	dużym ryzyku [Mg]
1	2	3	4	5
1	Azotan amonu (objaśnienie 1)	6484-52-2	5.000	10.000
2	Azotan amonu (objaśnienie 2)	6484-52-2	1.250	5.000
3	Azotan amonu (objaśnienie 3)	6484-52-2	350	2.500
4	Azotan amonu (objaśnienie 4)	6484-52-2	10	50
5	Azotan potasu (objaśnienie 5)	7757-79-1	5.000	10.000
6	Azotan potasu (objaśnienie 6)	7757-79-1	1.250	5.000
7	Pentatlenek arsenu, kwas arsenowy(V) i/lub jego sole		1	2
8	Tritlenek arsenu, kwas arsenowy(III) i/lub jego sole			0,1
9	Brom	7726-95-6	20	100
10	Chlor	7782-50-5	10	25
11	Związki niklu w postaci pyłu (tlenek niklu, ditlenek niklu, tritlenek diniklu,			1

	siarczek niklu, disiarczek niklu)			
12	Etylenoimina	151-56-4	10	20
13	Fluor	7782-41-4	10	20
14	Formaldehyd (> 90 %)	50-00-0	5	50
15	Wodór	1333-74-0	5	50
16	Chlorowodór (skroplony gaz)	7647-01-0	25	250
17	Związki ołowioorganiczne		5	50
18	Skrajnie łatwo palne gazy skroplone (w tym skroplone węglowodory lekkie z przerobu ropy naftowej) i gaz ziemny		50	200
19	Acetylen	74-86-2	5	50
20	Tlenek etylenu	75-21-8	5	50
21	Tlenek propylenu	75-56-9	5	50
22	Metanol	67-56-1	500	5.000
23	4,4'-Metylenobis(2-chloroanilina) i/lub jej sole			0,01
24	Izocyjanian metylu	624-83-9		0,15
25	Tlen	7782-44-7	200	2.000
26	Diizocyjanian toluenu (izomery)	91-08-7 584-84-9 26471-62-5	10	100
27	Dichlorek karbonylu (fosgen)	75-44-5	0,3	0,75
28	Triwoderek arsenu (arsyna)	7784-42-1	0,2	1
29	Triwoderek fosforu (fosfina)	7803-51-2	0,2	1
30	Dichlorek siarki	10545-99-0	1	1
31	Tritlenek siarki	7446-11-9	15	75
32	Polichlorowane dibenzofurany i polichlorowane dibenzodioksyny (z włączeniem TCDD - 2,3,7,8-tetrachlorodibenzoparadioksyny), z uwzględnieniem współczynnika równoważności F (objaśnienie 9 i tabela 3)			0,001
33	Następujące rakotwórcze substancje w stężeniach przekraczających 5 %: 4-aminobifenyl i/lub jego sole, chlorek		0,5	2

	benzylidenu, benzydyna i/lub jej sole, eter bis(chlorometylowy), eter chlorometylometylowy, 1,2-dibromoetan, siarczan dietylu, siarczan dimetylu, chlorek dimetylokarbamoilowy, 1,2-dibromo-3-chloropropan, 1,2-dimetylohydrazyna, dimetylonitrozoamina, heksametylofosforotriamid, hydrazyna, 2-naftyloamina i/lub jej sole, 4-nitrobifenyl i 1,3-propanosulton			
34	Produkty destylacji ropy naftowej: a) benzyny i benzyny ciężkie, b) nafty (w tym paliwa do silników odrzutowych), c) oleje gazowe (w tym oleje napędowe do silników wysokoprężnych, oleje opałowe lekkie i technologiczne strumienie mieszanin olejów gazowych), d) ciężki olej opałowy		2.500	25.000

Tabela 2. Kategorie substancji niebezpiecznych niewymienionych w tabeli 1

Kategorie substancji niebezpiecznych	Ilość substancji niebezpiecznej decydująca o zaliczeniu do zakładu o:	
	zwiększonym ryzyku [Mg]	dużym ryzyku [Mg]
1	2	3
1. Substancje bardzo toksyczne, charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R26 - działa bardzo toksycznie w przypadku kontaktu z drogami oddechowymi, R27 - działa bardzo toksycznie w przypadku kontaktu ze skórą, R28 - działa bardzo toksycznie w przypadku spożycia	5	20
2. Substancje toksyczne, charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R23 - działa toksycznie w przypadku kontaktu z drogami oddechowymi,	50	200

Pracownik opracowujący merytorycznie sprawę:
Ewa Garstka, DBG, tel. (022) 693-57-88, e-mail: Ewa.Garstka@mg.gov.pl

6

R24 - działa toksycznie w przypadku kontaktu ze skórą, R25 - działa toksycznie w przypadku spożycia		
3. Substancje utleniające, charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R7 - może spowodować pożar, R8 - kontakt z materiałami palnymi może spowodować pożar, R9 - wybucha po zmieszaniu z materiałem łatwo palnym	50	200
4. Substancje wybuchowe (objaśnienie 7.1) podklasa 1.4	50	200
5. Substancje wybuchowe (objaśnienie 7.1) podklasy 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 i 1.6 lub charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R2 - zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, oddziaływania ognia lub innych źródeł zapłonu, lub R3 - skrajne zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, oddziaływania ognia lub innych źródeł zapłonu	10	50
6. Substancje łatwo palne (objaśnienie 8 pkt 1)	5.000	50.000
7a. Wysoce łatwo palne ciecze (objaśnienie 8 pkt 2a)	50	200
7b. Substancje wysoce łatwo palne (objaśnienie 8 pkt 2b)	5.000	50.000
8. Substancje skrajnie łatwo palne (objaśnienie 8 pkt 3)	10	50
9. Substancje niebezpieczne dla środowiska, charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R50 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne (z włączeniem R50/53 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne; może wywoływać długo utrzymujące się zmiany w środowisku wodnym), R51/53 - działa toksycznie na organizmy wodne; może wywoływać długo utrzymujące się szkodliwe zmiany w środowisku wodnym	100 200	200 500
10. Substancje niebezpieczne dla ludzi i środowiska z innych względów, charakteryzowane określeniem rodzaju zagrożenia: R14 - reaguje gwałtownie z wodą (włączając w to R14/15 - reaguje gwałtownie z wodą, wyzwala łatwo palne gazy), R29 - w kontakcie z wodą wyzwala toksyczne gazy	100 50	500 200

Tabela 3. Wartości współczynnika równoważności (F)

Substancja	F	Substancja	F
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDD	0,5	2,3,4,7,8-PeCDF	0,5
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,001	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,001

(Użyte w tabeli 3 skróty oznaczają odpowiednio T = tetra, Pe = penta, Hx = hekza, Hp = hepta, O = okta, C = chloro, DD = dibenzodioxyna, DF = dibenzofuran. Przykładowo HxCDF oznacza heksachlorodibenzofuran).

Objaśnienia do tabel:

Uwaga ogólna: Jeżeli substancja wymieniona w tabeli 1 mieści się również w kategorii wymienionej w tabeli 2, należy stosować wartości progowe ustalone w tabeli 1.

1. Dla azotanu amonu (lp. 1 w tabeli 1) ilość 5.000/10.000 Mg odnosi się do nawozów zdolnych do samopodtrzymującego się rozkładu.

Niniejsze objaśnienie ma zastosowanie do nawozów sztucznych wieloskładnikowych opartych na azotanie amonu (nawozy sztuczne wieloskładnikowe zawierające azotan amonu z fosforanem i/lub potażem), w których zawartość azotu pochodzącego z azotanu amonu wyrażona ułamkiem masowym wynosi:

- pomiędzy 15,75 % (15,75 % zawartości azotu pochodzącego z azotanu amonu odpowiada 45 % azotanowi amonu) i 24,5 % (24,5 % zawartości azotu pochodzącego z azotanu amonu odpowiada 70 % azotanowi amonu) i w których zawartość łącznie substancji palnych/organicznych nie przekracza 0,4 % lub które spełniają wymogi ustawy z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 89, poz. 991, z późn. zm.),
- 15,75 % lub mniej oraz nieokreśloną ilość substancji palnych i które są zdolne do samopodtrzymującego się rozkładu zgodnie z testem korytkowym (Zalecenia ONZ dotyczące transportu towarów niebezpiecznych: Podręcznik badań i kryteriów część III pkt 38.2).

2. Dla azotanu amonu (lp. 2 w tabeli 1) ilość 1.250/5.000 Mg odnosi się do azotanu amonu w bryłkach pokrytych ziemią okrzemkową.

Niniejsze objaśnienie ma zastosowanie do prostych nawozów sztucznych opartych na azotanie amonu oraz do nawozów sztucznych wieloskładnikowych, w których zawartość azotu pochodząca z azotanu amonu:

Pracownik opracowujący merytorycznie sprawę:
Ewa Garstka, DBG, tel. (022) 693-57-88, e-mail: Ewa.Garstka@mg.gov.pl

- jest większa niż 24,5 %, z wyjątkiem mieszanek azotanu amonu z dolomitem, kamieniem wapiennym i/lub węglanem wapnia o czystości co najmniej 90 %,
- jest większa niż 15,75 % w mieszankach azotanu amonu i siarczanu(VI) amonu,
- jest większa niż 28 % (28 % zawartości azotu pochodzącego z azotanu amonu odpowiada 80 % azotanowi amonu) w mieszankach azotanu amonu z dolomitem, kamieniem wapiennym i/lub węglanem wapnia o czystości co najmniej 90 % i które spełniają wymogi ustawy z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu.

3. Dla azotanu amonu (lp. 3 w tabeli 1) ilość 350/2.500 Mg odnosi się do azotanu amonu technicznego.

Niniejsze objaśnienie ma zastosowanie do:

- azotanu amonu i mieszanek na bazie azotanu amonu, w których zawartość azotu pochodząca z azotanu amonu:
 - wynosi pomiędzy 24,5 % i 28 % i które zawierają mniej niż 0,4 % substancji palnych,
 - jest większa niż 28 % i które zawierają mniej niż 0,2 % substancji palnych,
- wodnych roztworów azotanu amonu, w których stężenie azotanu amonu jest większe niż 80 %.

4. Dla azotanu amonu (lp. 4 w tabeli 1) ilość 10/50 Mg odnosi się do materiałów "poza specyfikacją" i nawozów, które nie spełniają testu wybuchowości.

Niniejsze objaśnienie ma zastosowanie do:

- materiału odrzuconego w trakcie procesu produkcyjnego oraz do azotanu amonu i mieszanek na bazie azotanu amonu, zwykłych nawozów opartych na azotanie amonu i nawozów sztucznych złożonych opartych na azotanie amonu, określonych w objaśnieniach 2 i 3, które są lub zostały zwrócone przez końcowego użytkownika producentowi do czasowego składowania lub do zakładu przetwórczego w celu przerobu, recyklingu lub przetworzenia do bezpiecznego użytkowania, ponieważ nie spełniają wymogów określonych w objaśnieniach 2 i 3,
- nawozów określonych w objaśnieniu 1 tiret pierwsze i w objaśnieniu 2, niespełniających wymogów ustawy z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu.

5. Dla azotanu potasu ilość 5.000/10.000 Mg odnosi się do nawozów sztucznych złożonych opartych na azotanie potasu, zawierających azotan potasu w postaci bryłek granulatu.

6. Dla azotanu potasu ilość 1.250/5.000 Mg odnosi się do nawozów sztucznych złożonych opartych na azotanie potasu, zawierających azotan potasu w postaci krystalicznej.

7. Substancje wybuchowe oznaczają substancje lub preparaty określone rodzajem zagrożenia R2 (Substancje lub preparaty stwarzające zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, oddziaływania ognia lub innych źródeł zapłonu) lub R3 (Substancje lub preparaty stwarzające skrajne zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, oddziaływania ognia lub innych źródeł zapłonu), lub które są zaklasyfikowane do którejkolwiek z podklas zagrożeń 1.1 do 1.6 zgodnie ze schematem klasyfikacji ONZ/ADR (Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1481). W definicji tej zawarte są materiały pirotechniczne, które dla potrzeb tego rozporządzenia oznaczają substancje lub mieszaniny substancji przeznaczonych do wytwarzania ciepła, światła, dźwięku, gazu lub dymu albo kombinacji tych efektów poprzez samopodtrzymujące się egzotermiczne reakcje chemiczne. W przypadku gdy substancja lub preparat klasyfikowane są zarówno przez ADR jak i zwroty

zagrożenia R2 lub R3, klasyfikacja ADR ma pierwszeństwo nad przypisaniem zwrotów zagrożenia.

7.1. Odnośnymi podklasami zagrożeń i określeniami zagrożeń są:

Podklasa 1.1. Materiały i przedmioty, które stwarzają zagrożenie wybuchem masowym. Wybuch masowy jest to taki wybuch, który natychmiast obejmuje praktycznie cały ładunek.

Podklasa 1.2. Materiały i przedmioty, które stwarzają zagrożenie rozrzutem, ale nie wybuchem masowym.

Podklasa 1.3. Materiały i przedmioty stwarzające zagrożenie pożarem i małe zagrożenie wybuchem lub rozrzutem lub oba te zagrożenia, ale które nie zagrażają wybuchem masowym:

- a) przy których spalaniu wydziela się znaczne ciepło promieniowania lub
- b) które zapalają się jeden od drugiego i wywołują mały wybuch lub rozrzut lub oba te efekty razem.

Podklasa 1.4. Materiały i przedmioty, które stwarzają tylko małe zagrożenie w przypadku zapalenia lub zainicjowania podczas przewozu. Oddziaływania ograniczają się w znacznym stopniu do sztuki przesyłki i nie prowadzą do rozrzutu elementów o znacznych rozmiarach lub zasięgu. Zewnętrzny pożar nie powinien wywoływać natychmiastowego wybuchu całej zawartości sztuki przesyłki.

Podklasa 1.5. Materiały bardzo mało wrażliwe stwarzające zagrożenie wybuchem masowym, które są na tyle niewrażliwe, że istnieje małe prawdopodobieństwo ich zainicjowania lub przejścia od palenia do detonacji w normalnych warunkach przewozu. Minimalnym wymogiem dla tych materiałów jest, aby nie wybuchły podczas próby na odporność ogniową.

Podklasa 1.6. Przedmioty skrajnie niewrażliwe, które nie stwarzają zagrożenia wybuchem masowym. Przedmioty te zawierają tylko skrajnie niewrażliwe materiały i przedstawiają znikome prawdopodobieństwo przypadkowej inicjacji lub rozprzestrzenienia się.

7.2. W przypadku wyrobów zawierających substancje wybuchowe lub materiały pirotechniczne, jeżeli ilość substancji lub preparatu znajdujących się w wyrobie jest znana, powinna być ona uwzględniana podczas zaliczania zakładu do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o dużym ryzyku. Jeżeli ilość substancji lub preparatu znajdujących się w wyrobie nie jest znana, przy rozpatrywaniu ilości określonych w kolumnie 2 lub 3 tabeli 2 należy uwzględnić masę wyrobu.

8. Określenia - łatwo palne, wysoce łatwo palne, skrajnie łatwo palne - w kategoriach 6, 7a, 7b i 8, o których mowa w tabeli 2, oznaczają:

1) łatwo palne ciecze:

- substancje i preparaty w stanie ciekłym, o temperaturze zapłonu od 21 °C do 55 °C, określone rodzajem zagrożenia R10 (substancja łatwo palna), podtrzymujące palenie,

2) wysoce łatwopalne ciecze:

- a) - substancje mogące rozgrzać się i w rezultacie zapalić w kontakcie z powietrzem w temperaturze otoczenia bez jakiegokolwiek dodatkowego wkładu energii, określone rodzajem zagrożenia R17 (samorzutnie zapala się w powietrzu),
 - substancje i preparaty o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C występujące w postaci ciekłej pod ciśnieniem, w warunkach procesowych, takich jak wysokie ciśnienie lub wysoka temperatura mogących spowodować zagrożenie wystąpienia awarii,
- b) substancje ciekłe posiadające temperaturę zapłonu poniżej 21 °C, ale które nie są skrajnie łatwopalne, określone rodzajem zagrożenia R11 (substancja wysoce łatwo palna),

3) skrajnie łatwopalne gazy i ciecze:

- a) substancje ciekłe o temperaturze zapłonu poniżej 0 °C oraz temperaturze wrzenia lub w przypadku zakresu temperatur wrzenia, temperaturze zapoczątkowującej wrzenie niższej lub równej 35 °C, określone rodzajem zagrożenia R12 (substancja skrajnie łatwo palna),
- b) substancje w postaci gazu, palne w normalnych warunkach temperatury i ciśnienia, określone rodzajem zagrożenia R12 (substancja skrajnie łatwo palna) w stanie gazowym lub nadkrytycznym,
- c) łatwo palne substancje ciekłe przechowywane w temperaturze wyższej niż ich temperatury wrzenia.

9. W przypadku polichlorowanych dibenzofuranów i polichlorowanych dibenzodioskyn należy posłużyć się masą zastępczą substancji (mz) obliczaną przez zastosowanie współczynnika równoważności (F) względem 2,3,7,8-TCDD i porównać jej wartość z ilością podaną w kolumnie 4 lub 5 tabeli 1. Masę zastępczą oblicza się według następującego wzoru:

$$mz = mr \times F$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

mz - masę zastępczą,

mr - masę rzeczywistą,

F - współczynnik równoważności dla danej substancji podany w tabeli 3.

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535, z późn. zm.) wydanego w oparciu o delegację zawartą w art. 248 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, z późn. zm.). W myśl delegacji zawartej w art. 248 ust. 3 ww. ustawy, minister właściwy ds. gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym ds. zdrowia, ministrem właściwym ds. wewnętrznych oraz ministrem właściwym ds. środowiska określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku.

Podjęcie prac nad przygotowaniem znowelizowanego rozporządzenia spowodowane zostało koniecznością wdrożenia do dnia 14 lutego 2014 r. do prawodawstwa krajowego przepisu art. 30 nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. który w zakresie nim określonym zmienia obowiązującą obecnie dyrektywę 96/82/WE. Dyrektywa 96/82/WE w całości traci moc od dnia 1 czerwca 2015 r. Państwa członkowskie przepisem art. 31 dyrektywy 2012/18/UE zobowiązane zostały także do niezwłocznego przekazania Komisji Europejskiej tekstów przepisów wdrożonych do prawodawstwa krajowego.

Zmiany dyrektywy 96/82/WE zostały uwarunkowane zmianami w unijnym systemie klasyfikacji substancji i mieszanin, do którego dyrektywa 2012/18/UE się odwołuje.

Wymagana przepisami art. 30 dyrektywy 2012/18/WE zmiana do załącznika I obowiązującej do dnia 30 maja 2015 r. dyrektywy 96/82/WE polega na dodaniu do wykazu substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu zakładu do zakładu o dużym (ZDR) lub zwiększonym (ZZR) ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej, ciężkiego oleju opałowego.

W załączniku I do dyrektywy 96/82/WE wymienione są substancje niebezpieczne objęte zakresem jej stosowania, między innymi poprzez odesłania do określonych przepisów dyrektywy Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych oraz dyrektywy 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 1999 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych. Dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE zostały zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin. Rozporządzenie to wdraża na terenie Unii Globalnie Zharmonizowany System Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów (CLP), który został przyjęty na szczeblu międzynarodowym w ramach struktury ONZ. W rozporządzeniu tym wprowadza się nowe klasy i kategorie zagrożeń, które tylko częściowo odpowiadają klasom i kategoriom stosowanym w ramach tych uchylonych dyrektyw. Niektóre substancje lub mieszaniny mogą jednak nie być sklasyfikowane w tym systemie z powodu braku odpowiednich kryteriów w tym zakresie.

Co zaś się tyczy ciężkiego oleju opałowego to nie wchodził on w zakres dyrektywy 96/82/WE. W załączniku I nie został wymieniony z nazwy jako substancja ropopochodna, którą trzeba było wziąć pod uwagę przy klasyfikacji zakładu. Według nowego systemu CLP ciężki olej opałowy klasyfikowany jest jako substancja bardzo toksyczna dla organizmów wodnych, która może powodować długotrwałe niekorzystne skutki w środowisku wodnym ze zwrotem narażenia R 50/53. Ta sytuacja spowodowała zamieszanie i dotychczas nie podlegający pod dyrektywę 96/82/WE ciężki olej opałowy znalazł się w zakresie tej dyrektywy, a progi klasyfikujące go do substancji niebezpiecznych wynoszą odpowiednio 100 ton dla zakładu o zwiększonym ryzyku i 200 ton dla zakładu o dużym ryzyku. Są one dużo bardziej restrykcyjne niż dla wymienionych z nazwy substancji ropopochodnych o właściwościach generujących wyższe zagrożenie, takich jak benzyny i benzyny ciężkie, dla których progi wynoszą odpowiednio 2500 ton i 25000 ton. Wejście w życie przepisu art. 30 dyrektywy 2012/18/UE pozwoli częściowo uniknąć niejasności w odniesieniu do klasyfikowania zakładów produkujących lub używających ciężki olej opałowy i obniżyć koszty wynikające ze zmian przepisów z tego zakresu. Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo Gospodarki opracowało projekt tekstu jednolitego znowelizowanego rozporządzenia uwzględniający ww. zmiany w zakresie, jakie zostały określone w art. 30 dyrektywy 2012/18/UE.

W szczególności zakres zmian polega na dodaniu w załączniku I w tabeli 1 w poz. 34 w rubryce o tytule nagłówka - produkty ropopochodne- litery d) o treści „ciężki olej opałowy”. Ponadto, wprowadzono do Załącznika I do tabeli 1 w poz. 26 niewielką korektę do wcześniejszego niejasnego przeniesienia przepisów dyrektywy 96/82/WE do krajowego systemu prawnego polegającą na dodaniu w kolumnie o nazwie nr CAS numerów 584-84-9, 26471-62-5. Wyjaśni to wątpliwości zgłaszane przez adresatów przepisów, czy ten wymóg prawny odnosi się do wszystkich izomerów diizocyanianu toluenu. Wprowadzając tę zmianę kierowano się także tym, że izomery diizocyanianu toluenu posiadają podobne właściwości.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej <http://legislacja.rcl.gov.pl/>.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje regulacja

Projektowane rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej skierowane jest do przedsiębiorców i właścicieli zakładów stwarzających zwiększone i duże ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, którzy będą zobowiązani do uwzględnienia zmian wprowadzonych do Załącznika I. W 2011 r. na obszarze kraju funkcjonowało 166 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej i 192 zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. W związku ze zmianą poz. 34, tabeli 1, Załącznika I projektowanego rozporządzenia należy założyć, że liczba zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej może wzrosnąć o ok. 5%. Na chwilę obecną nie jest możliwe ustalenie dokładnej liczby tych zakładów. Z wstępnej analizy wynika, że w zakres przepisów projektowanego rozporządzenia wejda elektrownie i elektrociepłownie opalane ciężkim olejem opałowym.

2. Konsultacje społeczne

Projekt przepisów zmian koniecznych do wprowadzenia do Załącznika I dyrektywy 96/82/WE konsultowano ze stowarzyszeniami zrzeszającymi pracodawców, izbami i organizacjami branżowymi, Urzędem Dozoru Technicznego, Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska, Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej (PSP), instytucjami zajmującymi się tematyką poważnych awarii tj. Instytutem Chemii Przemysłowej, Instytutem Przemysłu Organicznego, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – PIB.

W zgłoszonych uwagach głównie podkreślano, że projektowane zmiany do dyrektywy 96/82/WE spowodują konieczność dokonania ponownej kwalifikacji zakładów, które użytkują, przetwarzają lub produkują ciężki olej opałowy. Zakłady, które są lub staną się ZZR, dysponujące ciężkim olejem opałowym w ilościach przekraczających progi określone dla nich w Załączniku I, będą zobowiązane do zmiany lub opracowania programów zapobiegania awariom. Zakłady, które są lub staną się ZDR będą zobowiązane do korekty lub opracowania wewnętrznych planów operacyjno ratowniczych, raportów bezpieczeństwa, Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, procedur powiadamiania społeczeństwa.

Przygotowane przez zakłady dokumenty i procedury mogą powodować konieczność aktualizacji zewnętrznych planów operacyjno ratowniczych.

Stowarzyszenie Polska Izba Przemysłu Chemicznego, zrzeszające zakłady stwarzające ryzyko zagrożenia awarią przemysłową, które zgłosiły uwagi w trakcie konsultacji, wyrażały głównie opinię, że zmiany do przepisów dyrektywy 96/82/WE spowodują wzrost kosztów działalności zakładów, które są zakwalifikowane do ZZR lub ZDR lub staną się takimi zakładami po wejściu zmienionych przepisów.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia może mieć wpływ na sektor finansów publicznych. Wymagane przepisami obowiązki dla przedsiębiorców, takie jak przeprowadzenie

dodatkowej analizy zagrożeń i klasyfikacji zakładów, weryfikacja lub sporządzenie nowych dokumentów w formie programów, systemów, raportów oraz planów operacyjno-ratowniczych skutkować będzie dodatkowymi obowiązkami administracyjnymi dla urzędników oceniających i sprawdzających te dokumenty. Ta sytuacja może wymagać stworzenia dodatkowych etatów w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska oraz Komendach Wojewódzkich PSP. Przewidywane koszty jest obecnie trudno ocenić, gdyż nie wiadomo ile zakładów może wejść w zakres przepisów zmienionej dyrektywy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Wymagania określone w projekcie rozporządzenia dotyczą przedsiębiorstw stwarzających duże lub zwiększone ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Z uwagi na to, że przepisy zmienionej dyrektywy będą obowiązywać w całej UE od 15 lutego 2014 r. przepisy projektowanego rozporządzenia nie powinny mieć istotnego wpływu na konkurencyjność i przedsiębiorczość z tytułu dodatkowych kosztów związanych z nowymi obowiązkami.

Zakłady, których dotyczy przedmiotowa regulacja mają prawie rok czasu na dostosowanie się do zmienionych przepisów.

Ankietowane zakłady przemysłowe o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które wśród innych substancji ropopochodnych użytkują lub wytwarzają ciężki olej opałowy nie będą ponosić zbyt dużych nakładów na opracowanie wymaganych dokumentów, a jedynie powinny dokonać weryfikacji istniejących dokumentów. Przepisy przedmiotowego rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej mogą jednak powodować znaczące obciążenia finansowe na opracowanie odnośnych dokumentów od tych zakładów, które użytkując ciężki olej opałowy nie podlegały pod dotychczasowe przepisy z tego zakresu, np. zakłady energetyczne, elektrociepłownie. Orientacyjny koszt wdrożenia systemu może wynieść od kilkudziesięciu tysięcy do kilkuset tysięcy. Przez to mogą stać się mniej konkurencyjne od zakładów tzw. „podprogowych”, które będą posiadały nieznacznie mniej substancji niebezpiecznej.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Jeżeli przepisy projektowanego rozporządzenia wpłyną negatywnie na kondycję przedsiębiorstw, sytuacja taka może przełożyć się na zahamowanie rozwoju regionu, w którym zakład jest zlokalizowany.

6. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na rynek pracy, o ile dodatkowe wymagania przepisów spowodują konieczność zatrudnienia większej ilości osób sprawdzających dodatkowe dokumenty, stworzone przez zakłady, lub kontrolujących zakłady, które znajdują się w obszarze obowiązywania przepisów przedmiotowego rozporządzenia. W sytuacji, gdy zakład, z powodów finansowych, nie będzie mógł wypełnić wymagań, może podjąć decyzję o zawieszeniu lub zaniechaniu działalności. Z tego powodu może wzrosnąć bezrobocie.